

ENXARXATS A L'ECAL^{1 2}

Autoria

Pujolà Font, Joan-Tomàs
González Argüello, Vicenta
Font Rotchés, Dolors

*Fac. de Formació del Professorat
Universitat de Barcelona*

1. INTRODUCCIÓ

La present comunicació té com a objectius, per una banda, reflexionar sobre l'evolució de la metodologia de treball en xarxa que ha portat a terme, en els darrers tres anys, el grup d'innovació docent que comparteix l'*Espai Comú d'Aprenentatge de Llengües (ECAL)*³ a la Facultat de Formació del Professorat de la Universitat de Barcelona (UB). El grup és format per vint professors de tres departaments diferents (*Didàctica de la Llengua i la Literatura, Filologia Catalana i Filologia Hispànica*), els quals imparteixen les assignatures *Llengua anglesa I, II i III, Llengua Catalana i Llengua castellana*, respectivament.

I de l'altra, presentar els resultats obtinguts fins al moment de l'experiència docent que s'ha realitzat en aquest espai virtual, tant des de l'òptica del professorat com de l'alumnat, tenint en compte que la finalitat essencial és que els estudiants de Magisteri aconseguixin una bona competència lingüística en les tres llengües, català, castellà i anglès, i que es familiaritzin amb una metodologia que potencia l'autonomia de l'aprenent, la presa de decisions, la formació d'hàbits i el desenvolupament de la capacitat de reflexió. Aquests objectius principals es pretenen aconseguir per mitjà de la coordinació i del treball en xarxa del professorat, pel que fa a aspectes que

¹ Comunicació presentada en el marc del 1r Congrés de Formació per al Treball en Xarxa a la Universitat. Complexitat, corresponsabilitat i construcció del coneixement, celebrat a Barcelona el 12 i 13 de febrer de 2009.

² Els autors de la comunicació es fan responsables de la correcció lingüística d'aquest document.

³ Aquest Projecte d'Innovació Docent ha estat subvencionat per la Universitat de Barcelona des de l'any 2005: *Espai Comú d'Aprenentatge de Llengües (ECAL)* (2005PID/UB), ECAL (2007TED-UB/015) i ECAL2 (2007PID-UB/21).

fan referència al contingut de les assignatures i al plantejament metodològic i avaluatiu. Tot plegat respon a la finalitat de ser més eficaços en l'ensenyament-aprenentatge de totes tres llengües.

El grup ECAL va néixer quan un grup de professors, representants de les tres llengües que s'han d'estudiar als ensenyaments de Mestre de la Facultat de Formació del Professorat de la UB, van ser conscients de la necessitat de constituir una xarxa per poder treballar d'una manera conjunta i coordinada. Aquesta organització els havia de permetre dialogar i reflexionar sobre les noves necessitats educatives que presenten avui dia els aspirants a mestre /-a, i unir forces i energies per rendibilitzar l'esforç en la pròpia tasca educativa. Cal dir que, abans de la implementació de l'ECAL, les trobades entre professors dels tres departaments havien estat puntuals i, més aviat, eren de caire personal, és a dir, entre docents que mantenien algun tipus de coordinació per voluntat pròpia.

A partir d'aquest moment inicial, el curs 2004-2005, fins avui dia, la xarxa de treball del Grup d'Innovació Docent de l'ECAL ha anat evolucionant i canviant, tant pel que fa a l'organització del grup com als objectius que es proposava, tot tenint en compte les experiències que s'han portat a terme en aquest període per part dels diferents docents, els mitjans tecnològics (plataforma virtual Moodle) i les eines (portafolis) de què es disposava, i els resultats que se n'han obtingut, entre d'altres factors.

2. COMENÇANT A TEIXIR LA XARXA DE L'ECAL. JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE.

Avui dia, la tasca del professor implica un procés de millora permanent i d'adaptació constant als canvis que es produeixen en la societat. Aquesta voluntat de superació permanent per afavorir el procés d'ensenyament-aprenentatge i el rendiment acadèmic de l'alumnat és la primera motivació del grup de professors que participa a l'ECAL. Des del grup, som molt conscients que el nostre alumnat necessita tenir un alt nivell de competència en habilitats comunicatives, per poder exercir la seva futura

professió de mestre i per ser competitiu en un futur immediat en l'àmbit laboral europeu.

Hem de dir, però, que, tot i que els vint membres del grup són la majoria docents que imparteixen alguna de les assignatures de llengua a la Facultat, encara queda un petit nombre que no hi participa.

El grup neix (curs 2004-2005) en el moment que, a la Facultat de Formació del Professorat, es va començar l'experiència pilot d'implementació dels crèdits europeus, també anomenats crèdits ECTS (*European Credits Transfer System*), al primer curs de l'especialitat de Llengua Estrangera. El curs següent, 2005-2006, l'experiència es va generalitzar al segon curs de Llengua Estrangera i al primer curs de la resta d'especialitats (E. Primària, E. Infantil, E. Física, E. Musical i E. Especial). El 2006-2007 va sortir la primera promoció d'estudiants de l'especialitat de Llengua Estrangera que havien estudiat amb crèdits europeus, i el 2007-2008, la de la resta d'especialitats.

Dins d'aquest context, hem seguit els objectius que promou el *Marc europeu comú de referència* (2001), que considera la diversitat lingüística i cultural com a element cabdal per esdevenir una font d'enriquiment de la comunicació. I, en aquesta línia, hem experimentat amb sistemes d'avaluació i eines de suport a la docència promogudes pel Consell d'Europa, com és el *European Language Portfolio* (ELP).

Tot plegat és el que anima als professors que col·laboren en el projecte ECAL a continuar treballant amb noves perspectives, per aconseguir ser més eficaços en els processos d'ensenyament-aprenentatge en la formació de mestres. I encara més, si tenim en compte que, en aquests moments, s'està acabant la proposta definitiva de nou Pla d'Estudis, que preveu canvis de fons: es passarà d'una Diplomatura de tres anys a un Títol de Grau, que en té quatre, i d'oferir sis especialitats (E. Infantil, E. Primària, E. Especial, E. Física, E. Musical, M. Llengua Estrangera) a només dues (E. Infantil i E. Primària). Aquest nou Pla d'Estudis s'implementarà per primera vegada el proper curs 2009-2010.

En el Pla d'Estudis encara vigent, per aconseguir una bona competència comunicativa en les sis especialitats de la diplomatura de Magisteri, les assignatures de Llengua catalana, Llengua castellana i Llengua anglesa tenen entre 4,5 crèdits i 6 crèdits en el currículum de l'estudiant, segons l'especialitat. Fa excepció, com és lògic, la de Llengua Estrangera, que té tres assignatures de Llengua anglesa que sumen un total de 22 crèdits.

En els nous Plans d'Estudis, la presència de la llengua en el currículum de l'alumnat és de 18 crèdits ECTS, 6 crèdits per a cadascuna (llengua catalana, llengua castellana i llengua anglesa, respectivament) a tots dos Títols de Grau (Mestre d'Educació Infantil i Mestre d'Educació Primària). La proposta dels nous Plans d'Estudis considera que les llengües formen part dels coneixements bàsics dels aprenents i es troben situades en el primer cicle: català i castellà, a primer curs, i llengua anglesa, a segon. A més, en el cas del Grau d'Educació Infantil, hi ha l'assignatura d'Habilitats Comunicatives Orals de 6 crèdits, la qual serà compartida per professorat de les tres llengües.

Com es pot constatar, el temps de dedicació a l'ensenyament-aprenentatge de les llengües, tant a la diplomatura com al grau, continua essent el mateix amb petites variacions, tot i els estudis que en els últims anys s'han anat publicant, segons els quals els coneixements lingüístics dels mestres, tant en primeres llengües com en llengües estrangeres, no són suficients.

És en aquest context, doncs, que el professorat que imparteix les assignatures de llengua de la Facultat es va veure abocat a unir esforços, és a dir, començar a teixir una xarxa per experimentar conjuntament metodologies més actives i reflexives que impliquessin l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge, tot servint-se de les possibilitats que li oferien les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC).

3. OBJECTIUS ESPECÍFICS DE L'ECAL

Amb els diversos projectes que ha aconseguit el grup, es vol compartir un espai comú en xarxa que faciliti als seus membres :

- a) La coordinació entre les assignatures de Llengua catalana, Llengua castellana i Llengua anglesa en la diplomatura de Magisteri de la UB (Font *et al.*, 2008; González *et al.*, en premsa) perquè l'alumnat pugui treballar-les des d'un mateix enfocament pedagògic, basat en la pràctica reflexiva i en un plantejament didàctic semblant que permeti mantenir una coherència en els estudis de llengua de la Facultat.
- b) L'experimentació amb portafolis, tant per a la varietat oral com per a l'escrita de les diverses llengües, per arribar a aconseguir treballar amb un únic portafolis plurilingüe que rendibilitzi els esforços en l'aprenentatge de les llengües i millori el rendiment acadèmic de l'alumnat.
- c) I el treball en xarxa amb eficiència: s'està treballant en l'elaboració dels plans docents de les assignatures de Llengua Catalana, Llengua Castellana i Llengua Anglesa dels nous títols de Grau de Mestre, els quals han de començar el curs vinent. Aquesta tasca, que ja ha començat, té una continuació en la implementació de les assignatures i en el seguiment en anys vinents.

La creació d'un espai d'aprenentatge virtual comú permet als estudiants que cada un no solament pugui consultar a qualsevol hora tota la informació referent a les assignatures de llengua que està cursant o ha cursat, sinó també que pugui tenir una visió global dels seus aprenentatges lingüístics en les diferents llengües d'una manera transversal i conjunta. Això li permetrà desenvolupar una major consciència des seus progressos i de les seves mancances i li donarà els elements suficients per poder reflexionar amb l'objectiu de millorar la seva competència lingüística (Cotterall, 2008). Pel que fa al professorat, pot tenir una visió molt més global i ajustada del procés d'ensenyament-aprenentatge que està seguint cada estudiant, ja

que no solament té la informació de l'evolució del discent en l'assignatura que li imparteix, sinó que també té la de les altres assignatures de llengua, gràcies al fet que pot consultar al campus virtual el treball realitzat i el progrés assolit fins al moment. D'aquesta manera, el professorat disposa de més elements per portar a terme una tutorització molt més efectiva.

4. LA XARXA ECAL

En una societat plurilingüe, en què la competència comunicativa és cabdal, sembla lògic que es desenvolupi un treball conjunt, col·laboratiu i en xarxa per part dels responsables d'impartir les assignatures relacionades amb el desenvolupament lingüístic dels futurs mestres en les tres llengües que s'ensenyen a la Facultat. La intenció inicial era que la xarxa que creéssim no seria d'ús exclusivament intern, és a dir, de gestió dels departaments, sinó que es reflectiria a l'alumnat per mitjà d'una manera coordinada de treballar, ja que els continguts i les competències que s'hi desenvoluparien tindrien un caràcter transversal.

Tal com hem esmentat, l'ECAL està format per professors que treballen en xarxa des de tres departaments: Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura, de Filologia Catalana i de Filologia Hispànica. Aquest treball en xarxa és dinàmic, ja que s'ha anat configurant tot atenent les necessitats que han anat sorgint i les innovacions potencials que els membres hi han aportat, amb la finalitat de ser més efectius a l'hora d'aconseguir els objectius.

A nivell operatiu, el fet que la Universitat de Barcelona comencés a pilotar un entorn virtual d'aprenentatge amb la plataforma Moodle va possibilitar que es pensés a compartir, de manera explícita i visible, objectius, continguts i activitats de les tres llengües en un espai virtual comú, el qual millorés la interacció entre el professorat i oferís un espai plurilingüe de referència a l'alumnat. L'objectiu inicial, per tant, era que tant el professorat com l'alumnat compartissin un espai dins el Campus Virtual UB, en el qual es poguessin implementar continguts i activitats de les tres llengües i es permetés, al mateix temps, que cada llengua desenvolupés les

seves especificitats. L'ús d'aquest espai s'esperava que facilités i millorés la comunicació i interacció entre tots els seus usuaris: entre docents, entre alumnat, i entre alumnat i docents.

Aquesta plataforma oferia, a més, una de les eines centrals de la proposta de treball i experimentació del grup: un portafolis electrònic. En aquest portafolis, l'alumnat podia tenir les seves produccions orals i escrites en les tres llengües, per la qual cosa esdevenia el reflex de la seva competència lingüística. Al mateix temps, el portafolis de l'alumne permetia al professorat de les tres llengües poder-lo consultar en tot moment i poder ajudar l'alumne en el desenvolupament de la seva competència comunicativa.

4.1. La primera xarxa

En els primers moments de disseny del projecte, ens va semblar que el format vertical de la xarxa era el més adient, ja que permetia a un grup reduït de persones portar a terme la coordinació de les tasques i ser el motor que engegés les propostes.

En la primera fase del projecte, el treball es va plantejar basant-nos en una estructura piramidal en què els/les coordinadors/-es de les diferents llengües, juntament amb el coordinador general del projecte, prenen les decisions i feien propostes que després transmetien a cada grup de professors. Dins el marc de cada grup de docents que impartien una mateixa assignatura, es discutien i s'adaptaven les propostes a les característiques pròpies de l'assignatura. En aquesta fase, doncs, els coordinadors eren els encarregats de transmetre la informació de baix a dalt i de dalt a baix, funcionament que va agilitar la presa de decisions i el ritme de treball.

El primer que es va fer va ser crear un espai comú o metacurs a la plataforma Moodle dividit en tres grans blocs:

- a) Continguts compartits per les tres llengües. En aquest apartat, s'inclou la informació general del projecte (enfocament didàctic i

pedagògic), els objectius, les instruccions d'ús i les pautes d'avaluació inicial. Tot plegat amb l'objectiu que l'alumnat es familiaritzi amb el portafolis com a eina de formació i d'avaluació. (Vegeu figura 1.)

- b) Continguts específics de cada llengua, materials i activitats. Aquest bloc se subdivideix en tres apartats, un per a cada llengua, a cadascun dels quals l'alumnat podrà trobar tot el material docent necessari per cursar les diverses assignatures.
- c) Portafolis de l'alumnat. Cada estudiant disposarà d'una carpeta virtual en la qual dipositarà totes les produccions, orals i escrites, que vagi realitzant al llarg dels seus estudis. Aquest espai virtual ha de contemplar la possibilitat que l'estudiant pugui elaborar documents escrits, i arxius de veu i de vídeo en formats estàndard. Aquest apartat es troba en fase d'experimentació, tant pel que fa a les tres llengües com pel que fa al procés d'implementació de diverses versions de *Moodle*. Per aquest motiu i per assegurar-nos que les qüestions tècniques no dificultin la tasca de l'alumnat, es treballa paral·lelament amb portafolis en paper, per a llengua escrita, i en CD/DVD, per a llengua oral.

Durant el curs 2005-2006, es va implementar l'experiència a primer curs de l'especialitat de Llengua Estrangera (*Llengua estrangera I: anglès i Llengua castellana*) i es va continuar a segon, el curs 2006-2007, afegint-hi les assignatures pròpies de l'itinerari curricular (*Llengua estrangera II: anglès, Llengua catalana i Llengua estrangera III: anglès*). Quant a la resta d'especialitats (E. infantil, E. Primària, E. Física, E. Musical, E. Especial), es va iniciar la implementació amb els alumnes de primer el curs 2007-2008.

Curs: Espai Comú d'Aprenentatge de Llengües

http://campusvirtual.ub.edu/course/view.php?id=871

Más visitados Comenzar a usar Fir... Últimas noticias catalán vozMe

UB UNIVERSITAT DE BARCELONA

Heu entrat com Pujolà Font Joan-Tomàs (Sortida)

CampusVirtual ▶ ECAL

Canvia rol a... Activa edició

Persones

Participants

Usuaris en línia

(darrers 5 minuts)

Pujolà Font Joan-Tomàs

Missatges

No teniu missatges pendents

Missatges...

Cerca fòrums

Endavant

Cerca avançada

Administració

Activa edició

Paràmetres

Assignació de rols

Qualificacions

Competències

Cursos fills

Grups

Còpia de seguretat

Restaura

Importa

Reinicia

Informes

Preguntes

Fitxers

Perfil

Els meus cursos

Espai Comú d'Aprenentatge de Llengües

ECAL

Fòrum de notícies

1 Introducció al ECAL

ECAL

Què és l'ECAL?

Introducció al Portafolis de llengua

Portafolis / Portafolio / Portfolio

European Language Portfolio

Portfolio Europeo de las Lenguas - MEC

Europass - Pasaporte de Lenguas Europass

EAQUALS-ALTE ePortfolio (eELP)

Marc europeu comú

Common European Framework of Reference for Languages

Marco común europeo de referencia para las lenguas

Marc europeu comú de referència per a les llengües

2

Llengua Catalana

Fotografia lingüística

Qüestionari del parlant

Qüestionari de l'escriptor

3

Llengua Castellana

Fotografia Lingüística

Cuestionario del hablante

Cuestionario del escritor

Cuestionario de diagnóstico

Portafolio

Estructura del Portafolio

Información para elaborar "El punto de partida"

Pautas para la reflexión

4

English Language

Linguistic snapshot

DIALANG

Dialang - Instructions

Dialang - Self-assessment tests

Dialang Results

Speaker checklist

Writer checklist

Calendari

gener 2009

di	dt	dc	dj	dv	ds	dg
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Tipus d'esdeveniments

Global

Curs

Grup

Usuari

Últimes notícies

Afegeix un nou tema...

(Encara no s'han enviat notícies)

Terminado

Figura 1. Continguts compartits per les tres llengües.

4.2 La segona xarxa.

Després d'haver implementat el projecte a tots els ensenyaments de Mestre, el grup ha valorat que, en aquesta fase (projecte ECAL3), cal canviar la dinàmica de treball perquè tothom se senti implicat des de l'inici de qualsevol procés decisiu. Un cop consensuades les qüestions metodològiques comunes a les assignatures de les tres llengües implicades, és necessari que tots els professors que intervinguin en el projecte treballin des d'una nova perspectiva per aconseguir el nou objectiu fixat: el portafolis plurilingüe.

Per consegüent, l'estructura de xarxa piramidal, vertical i nucleada que havia funcionat fins al moment, és a dir, amb un director i uns coordinadors que tenien un paper decisiu de transmissió d'informació, de presa de decisions i d'execució, ha de ser substituïda per una de molt més complexa i multidireccional, tot i que es continuï mantenint el rol d'aquests coordinadors. Amb aquesta nova estructura, es contempla la relació de tots amb tots: reunions generals de tot el grup, i coordinacions entre professors que imparteixen una mateixa assignatura de llengua i entre els que imparteixen les tres diferents llengües a cada ensenyament i a cada torn (Llengua Catalana, Llengua Castellana, Llengua Anglesa). A més, entenem que també fóra molt interessant preveure un espai en què les diverses experiències que portin a terme els diversos grups interdisciplinaris es poguessin compartir amb la resta.

L'espai virtual de l'ECAL a la segona xarxa de treball també ha sofert alguns canvis. Al principi, es va experimentar només amb dues de les llengües implicades, castellà i anglès i, posteriorment, s'hi va afegir la tercera llengua, català. Després, es va crear un metacurs, un espai virtual comú a part del Campus Virtual de cada assignatura per unir esforços i perquè es visualitzés la cohesió de la xarxa amb objectius comuns.

En haver analitzat i valorat l'ús que s'havia fet del metacurs, per al 2008-2009 es va decidir descartar-lo a causa de la complexitat que presentava tenir tot l'alumnat i tot el professorat en un espai comú per fer determinades activitats i, a més, tenir a part un altre espai per fer el

seguiment de l'assignatura. El que hem fet ara és construir un espai ECAL dins de l'Espai Virtual d'Aprenentatge (EVA) de cada assignatura (Vegeu figura 2.). Per consegüent, en la tercera fase d'implementació, cada assignatura implicada ha reservat un espai propi al projecte ECAL per facilitar a l'alumnat la informació rellevant, malgrat el perill latent que representa que els alumnes perdin la visió holística de tot el procés.

Figura 2. Espai ECAL dins de l'Espai Virtual d'Aprenentatge (EVA) de Llengua Castellana.

A partir de l'experiència obtinguda en els cursos anteriors, tant pel que fa al metacurs ECAL i als espais per a cadascuna de les assignatures, com pel que fa a l'ús i funcionament de l'entorn d'aprenentatge virtual Moodle, estem preparats per assumir canvis que arribaran en un futur immediat. Aquests canvis es concretaran en un treball conjunt de tot el grup a l'hora de dissenyar el pla docent de les noves assignatures, el qual s'haurà de vehicular per mitjà d'una xarxa multidireccional que garanteixi una comunicació més participativa entre tots els membres del grup.

5. NOUS REPTES EN UN FUTUR PRÒXIM

L'experiència de treball en xarxa per part del grup fins al moment ha donat com a resultat un equip docent cohesionat, el qual té un gran interès per continuar treballant i assumir nous reptes, com poden ser el portafolis plurilingüe i l'elaboració dels plans docents de les diferents assignatures de llengua i de l'assignatura compartida, Habilitats Comunicatives Orals.

En aquests moments, l'equip docent complet ja s'ha reunit en diverses ocasions (a diferència d'abans que es reunia el director i els coordinadors), per tractar com cal abordar els nous reptes que es planteja el grup. Aquestes reunions són molt enriquidores per a tots els membres del grup i, sobretot, ho són més en moments en què és difícil trobar temps per reflexionar amb els companys sobre la marxa de la docència o de les experiències docents. Així, doncs, aquestes trobades es converteixen en un espai imprescindible per posar en comú i debatre els nous canvis que hem d'afrontar.

En aquestes sessions de treball, cada professor té l'oportunitat de compartir amb els seus paral·lels, que imparteixen les assignatures de les altres llengües, experiències concretes de treball a partir dels objectius comuns fixats, veure noves maneres d'afrontar determinades activitats, conèixer bibliografia adequada, proposar projectes concrets de treball cooperatiu en determinats moments de desenvolupament d'una assignatura, entre d'altres.

A continuació, presentem algunes de les propostes de canvi que han sorgit arran de les sessions de treball, les quals s'intentaran portar a terme el proper quadrimestre. Totes tenen en comú continuar treballant per desenvolupar la comunicació en diferents eixos horitzontals, tant en el vessant del professorat (docents d'una mateixa assignatura, o que imparteixen les diferents assignatures de llengua en un mateix grup) com en el de l'alumnat, la qual cosa implica una nova manera de treballar que es manifestarà en activitats didàctiques noves a l'aula.

L'interès, per part dels coordinadors, de dotar els diversos membres del grup de més protagonisme a l'hora de prendre decisions, ha provocat que hagin assumit cada vegada més responsabilitats en la proposta de millores a l'ECAL. En aquest sentit, alguna de les experiències que alguns professors s'havien plantejat de portar a terme de forma particular en les seves assignatures, ara les posen a disposició de tot l'equip docent per tal que es debatin i siguin assumides per part de tots. Alguna d'aquestes propostes pot tenir a veure amb la tipologia de les tasques i pot implicar un augment progressiu de responsabilitat per part de l'alumnat en algunes de les fases d'una seqüència didàctica. Així, doncs, en aquestes tasques, l'alumnat podria participar en la presentació i gestió dels continguts de l'assignatura o fer aportacions sobre l'avaluació, entre d'altres.

Com es pot observar, d'aquesta nova forma de comunicació, ha derivat la necessitat de dotar de més protagonisme els estudiants perquè passin de ser uns simples receptors de continguts a ser-ne els creadors i gestors. Tant l'ús de la plataforma Moodle com els objectius que el grup s'ha plantejat promouen que l'alumnat assumeixi tasques que fins fa poc havien estat considerades exclusives dels docents.

6. CONCLUSIONS

A hores d'ara, hem pogut constatar que una bona part de les propostes que ha fet el professorat del grup vénen determinades per l'ús que s'ha fet de l'espai ECAL dins la plataforma Moodle.

Després de revisar l'experiència portada a terme en els cursos anteriors de treball en xarxa, hem pogut observar que s'han aconseguit alguns dels objectius generals que ens havíem proposat, però que encara ens en queden alguns de pendants. Així, doncs, hem transformat els programes de les diferents assignatures de llengua i els hem adaptat a crèdits europeus (ECTS. *European Credits Transfer System*); hem mantingut una coordinació més estreta entre les assignatures de Llengua Catalana, Llengua Castellana i Llengua Anglesa a les diferents diplomatures dels ensenyaments de Mestre, gràcies a les reunions periòdiques que s'han fet entre els

coordinadors de les tres llengües i entre cada coordinador i els professors que impartien la mateixa assignatura; hem avançat en l'aplicació d'una mateixa metodologia per part de tots els professors, la qual cosa ha derivat cap al fet que tots es decantin cap a una avaluació basada en el portafolis, seguint les indicacions del Consell d'Europa. En aquest sentit, hem aconseguit una transparència i una coherència més evident de cara als alumnes en totes aquelles qüestions relacionades amb l'avaluació de les assignatures.

Quant als objectius educatius i de formació que ens plantejàvem i que hem esmentat al principi, constatem que, pel que fa a que l'alumnat tingui una bona competència lingüística en les tres llengües, català, castellà i anglès, tant des del vessant teòric (adquisició de coneixements lingüístics), com des del pràctic (producció de textos orals i escrits en les tres llengües), en l'actualitat, no disposem de dades suficients que ens permetin afirmar o negar si s'ha aconseguit que augmentin els seus coneixements teòrics a llarg termini. Pel que fa al vessant pràctic, es pot afirmar que el nou espai d'aprenentatge ha facilitat que l'alumnat augmenti la quantitat de textos produïts de forma considerable, i ha motivat la comunicació escrita entre els diferents membres del grup i entre l'alumnat i el professorat (per resoldre dubtes, per treballar col·laborativament, per fer comentaris de treballs presentats oralment a classe, per demanar ajuda, entre d'altres). També s'ha aconseguit un coneixement més aprofundit de les eines que poden servir d'ajuda als estudiants per revisar qüestions puntuals sobre determinats temes (per exemple, incloure a l'aula virtual enllaços a pàgines web relacionades amb la revisió de la normativa ha facilitat que s'hi familiaritzin, que les utilitzin i que automatitzin el treball de revisió de textos).

Si un altre dels nostres objectius era que l'alumnat es familiaritzés amb una metodologia que potencia l'autonomia de l'aprenent, la presa de decisions, la formació d'hàbits i el desenvolupament de la capacitat de reflexió, també es pot afirmar que bona part ha aconseguit millorar la seva capacitat de reflexió en relació al coneixement i a l'ús de les llengües, tal com es pot constatar en analitzar els portafolis presentats en la primera fase del projecte ECAL. Així, doncs, l'alumnat demostra que ha començat un procés

de reflexió metacognitiva tot utilitzant aspectes mencionats als qüestionaris i a les pautes de reflexió treballades al llarg del curs, i que és capaç de destacar els seus punts forts i dèbils, tot tenint en compte la llengua aplicada en diferents contextos d'ús i, en especial, en el de la seva futura professió.

Això no obstant, cal dir que l'espai ECAL sovint s'ha utilitzat com un espai per encabir-hi objectes d'aprenentatge sense arribar a explotar-ne, ni de bon tros, totes les seves possibilitats. L'ús que se'n fa per part de l'alumnat encara és lluny d'afavorir el canvi de rol que propugnem. Les activitats plantejades fins ara, com també l'ús de fòrums que s'ha fet, encara parteixen d'uns rols que ens recorden massa les concepcions d'ensenyament derivades de pressupòsits metodològics anteriors, previs als que s'afirma que ens trobem en aquests moments. Fixem-nos que el professorat és responsable de seleccionar els continguts i presentar-los, de crear fòrums de discussió i d'escollir els temes de debat, de gestionar l'avaluació, entre d'altres. Per la seva banda, l'alumnat es limita a actuar d'acord amb el que demana el professorat. D'alguna manera, es repeteixen en aquest nou espai d'aprenentatge les maneres d'interactuar i d'actuar existents a la classe magistral, acompanyades d'activitats que possibiliten cada cop més noves formes d'interacció més igualitàries. És, per aquest motiu, que estem treballant en el disseny de noves activitats amb la finalitat d'aconseguir que es doni un pas endavant encaminat a l'aprenentatge cooperatiu i col·laboratiu entre els estudiants.

Després de tres cursos, durant els quals el grup ha reflexionat i evolucionat pel que fa a la metodologia de treball en xarxa, tot adaptant-se a les noves necessitats educatives dels nostres temps, valorem que aquest procés ha estat molt positiu i que ajudarà els seus membres a estar més preparats per enfrontar-se al canvi de plans d'estudis de les noves titulacions de mestre per al proper curs 2009-2010.

Enxarxats a l'ECAL, tenim mig camí fet per poder arribar a la fita que perseguim: millorar el plantejament i l'eficàcia docents en l'ensenyament-aprenentatge de la llengua catalana, la llengua castellana i la llengua

anglesa, per aconseguir que el nostre alumnat, futurs mestres, aconseguixi una bona competència lingüística en totes tres.

7. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Consell d'Europa (2002), *Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar*. Secretaria de Política Lingüística, Generalitat de Catalunya.

Coterall, S. (2008), *Aprendientes de lengua y autoevaluación*, Revista de Didáctica MarcoELE N°7 ISSN 1885-2211

Font, D., González, V., Martínez, C. i Pujolà, J.T. (2008), "El projecte *Espai Comú d'Aprenentatge de Llengües* (ECAL) en la formació de Mestres de la UB", *XIII Trobada de Centres d'Autoaprenentatge*, Generalitat de Catalunya, Barcelona, pp. 121-136.

González, V., Font, D., Martínez, C. i Pujolà, J. T. (en premsa), "El punt de partida per a una reflexió metacognitiva i metalingüística en l'aprenentatge de llengües", *I Congrés Internacional d'Interacció Comunicativa i Ensenyament de Llengües*, Universitat de València, setembre de 2008.

Webs

Council of Europe, Language Policy División, European Language Portfolio: <http://www.coe.int/T/DG4/Portfolio/> [accés el 26/01/2009]

Instituto Cervantes. Marco común europeo de referencia para las lenguas: aprendizaje, enseñanza, evaluación: <http://cvc.cervantes.es/obref/marco/> [accés el 26/01/2009]

Ministerio de Educación y Ciencia – El Portfolio Europeo de las Lenguas: <http://www.mec.es/programas-europeos/jsp/plantilla.jsp?id=343> [accés el 26/01/2009]